Hvor viktig er egentlig pelagisk næring for kysten?

Pelagisk arena, Ålesund, 10/01 2024

Audun Iversen
Forsker, Nofima

Andre bidragsytere fra Nofima: Thomas Nyrud, Roy Robertsen, Bjørn Inge Bendiksen og Silje Steinsbø

Nofima har studert næringsstruktur i snart 50 år

Kjernevirksomhet og ringvirkninger

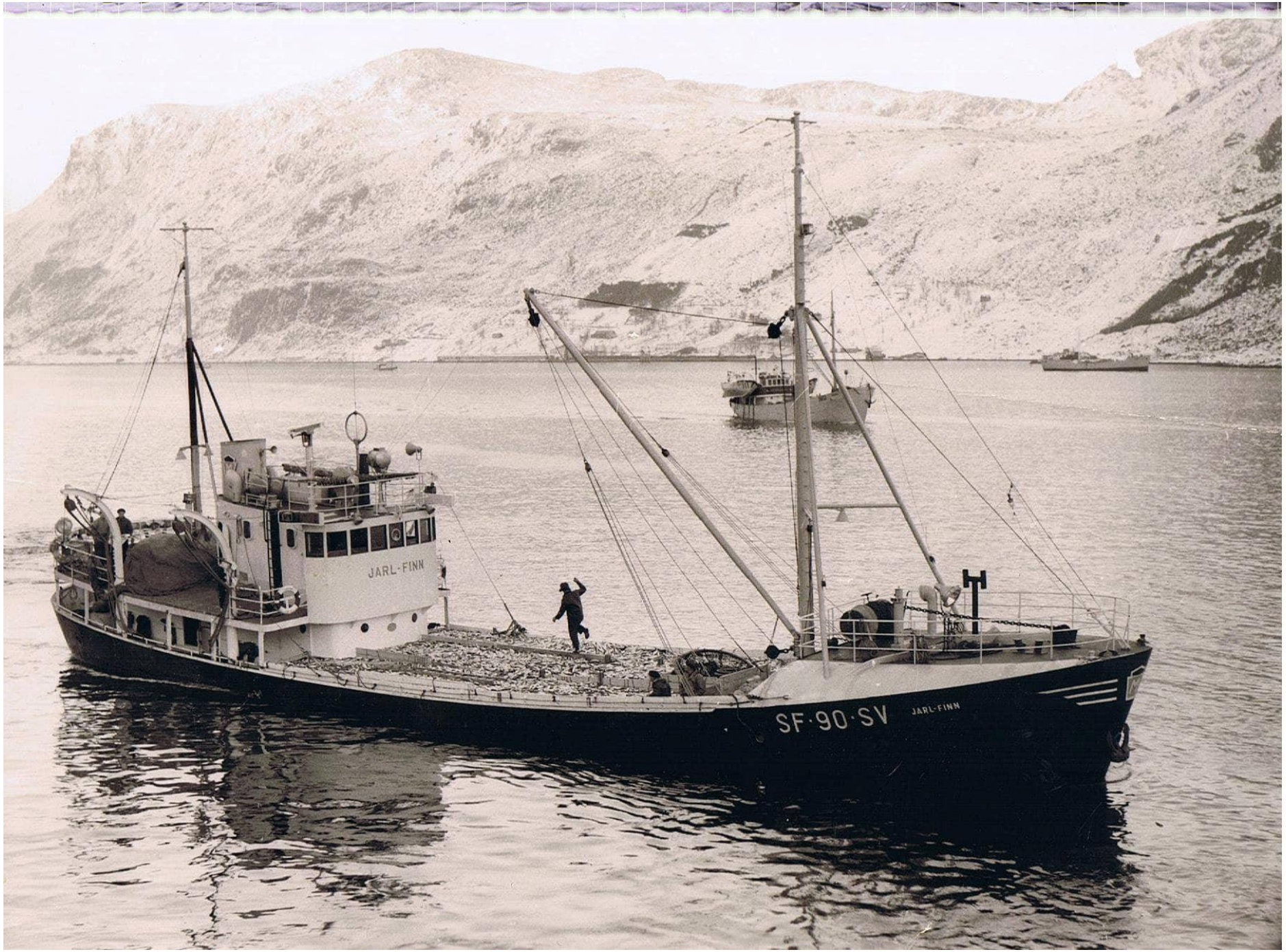
JARL-FINN
SF·90·SV
JARL-FINN

Sjømatnæringen blir viktigere for Norge

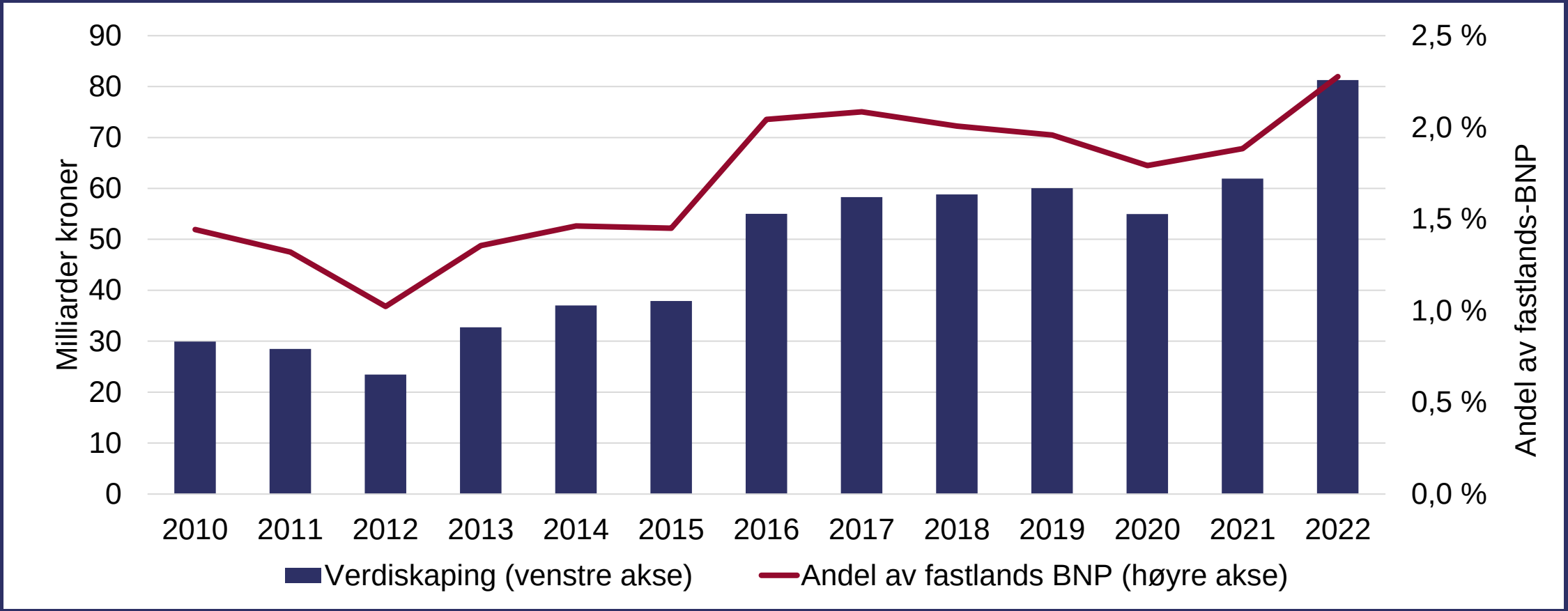

Verdiskaping i sjømatnæringen: andel av BNP har økt fra 1,5 til 2,3 %

Eksportverdi

- Her ser vi den reelle økningen i eksportverdi, med 2023 som basisår, for både fiskeri og havbruk
- Laks står for det meste av økningen, 12-dobling på 30 år

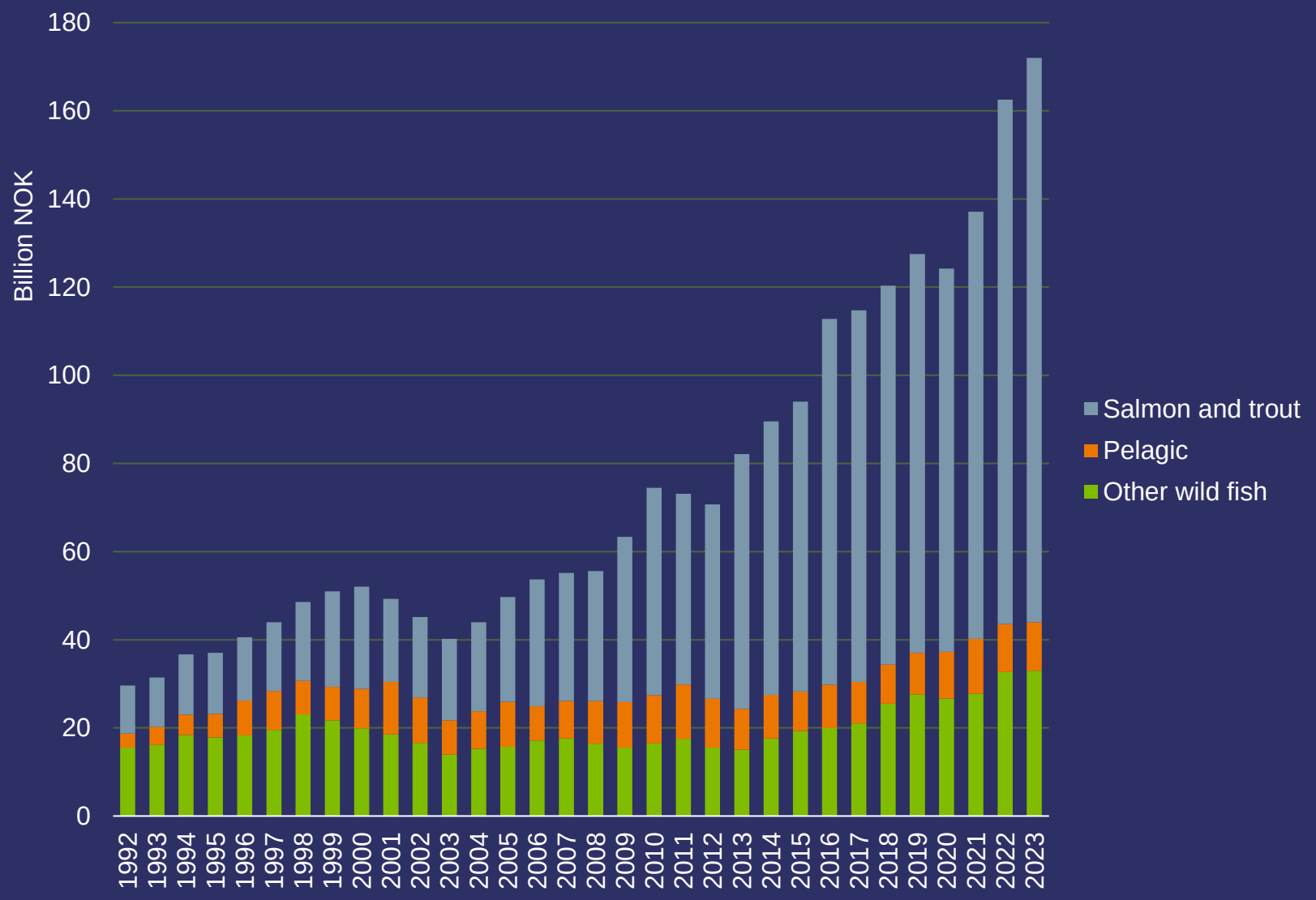

Eksport av villfisk: verdien mer enn doblet på 30 år

- Hvitfisk doblet i reell verdi siste 30 år
- Pelagisk 3-doblet

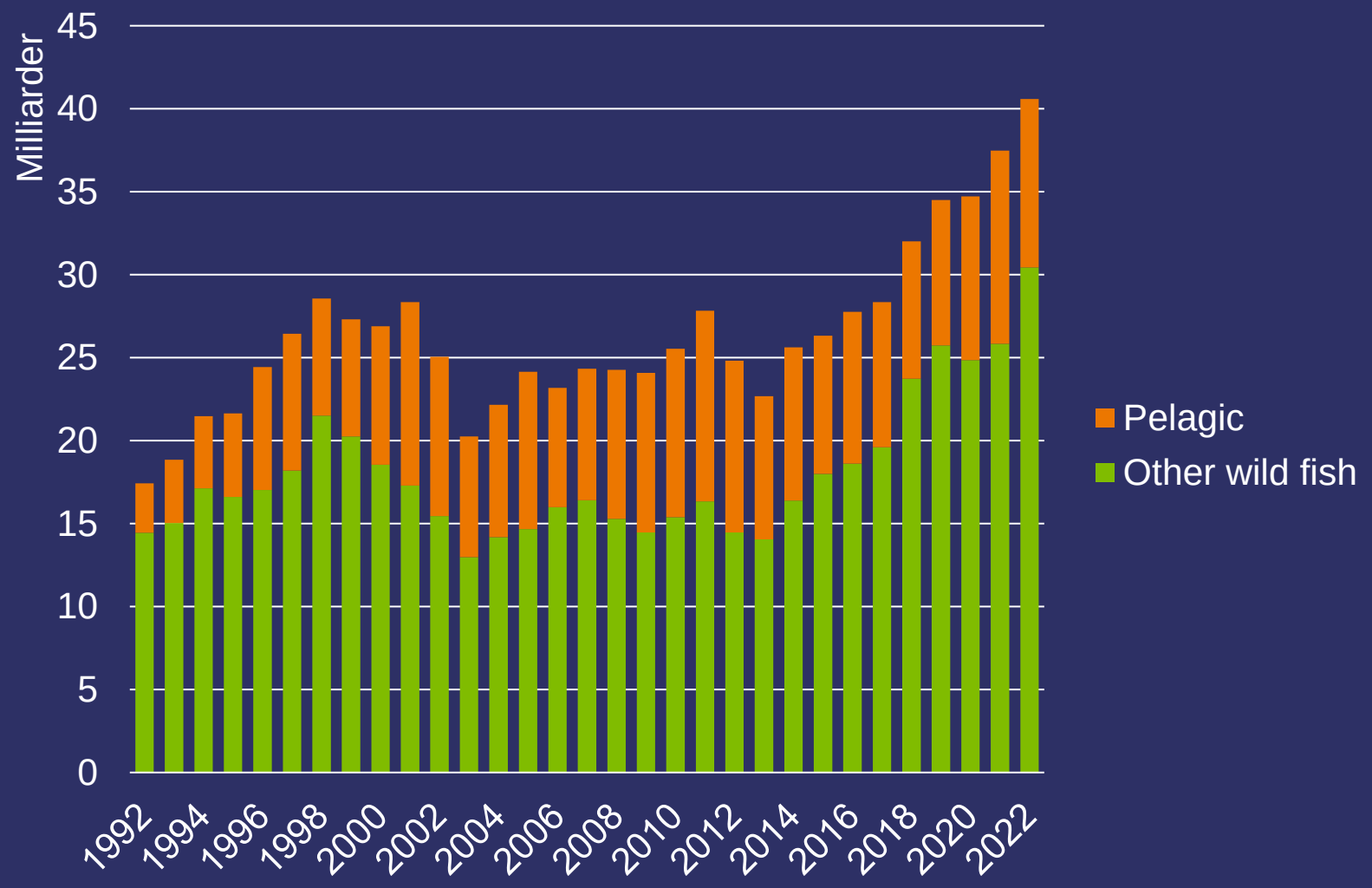

Faste priser, 2022 som basis

Sysselsetting og verdiskaping
- verdikjeden for villfisk

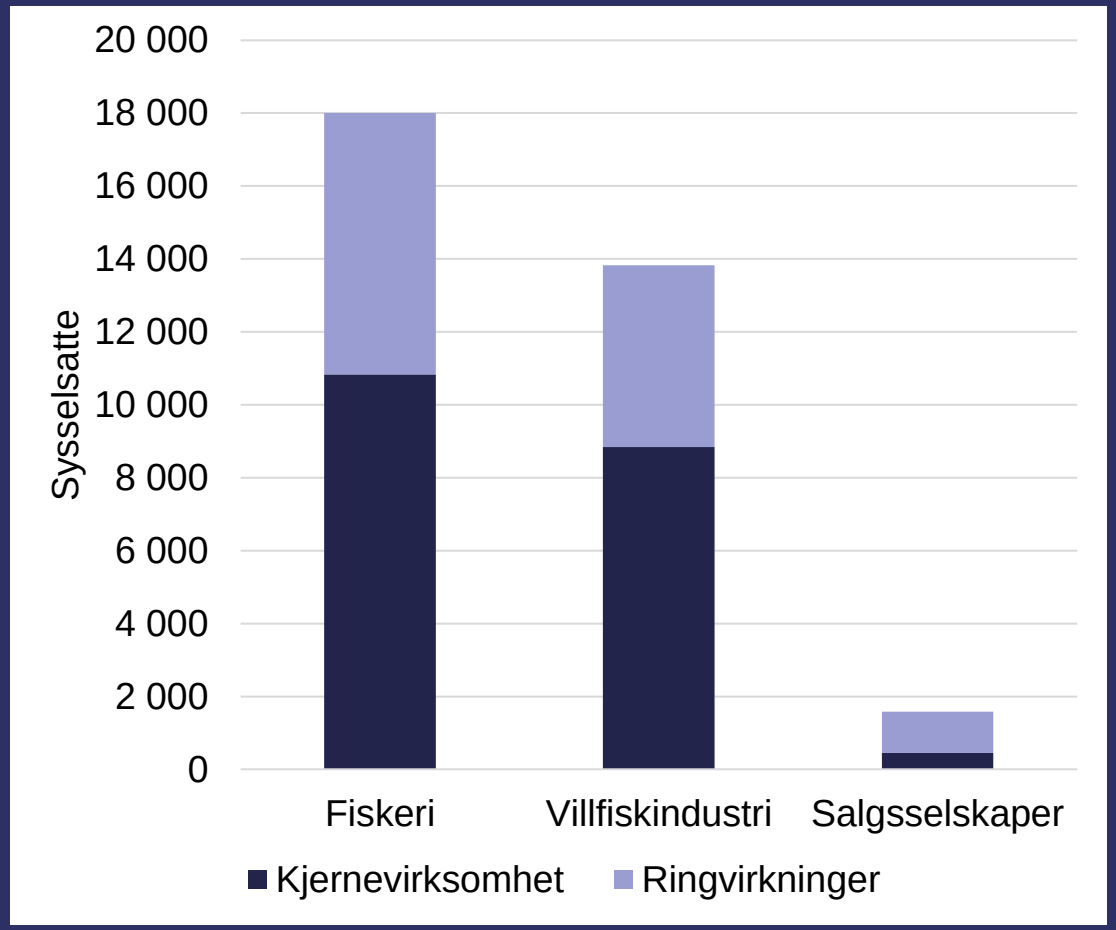

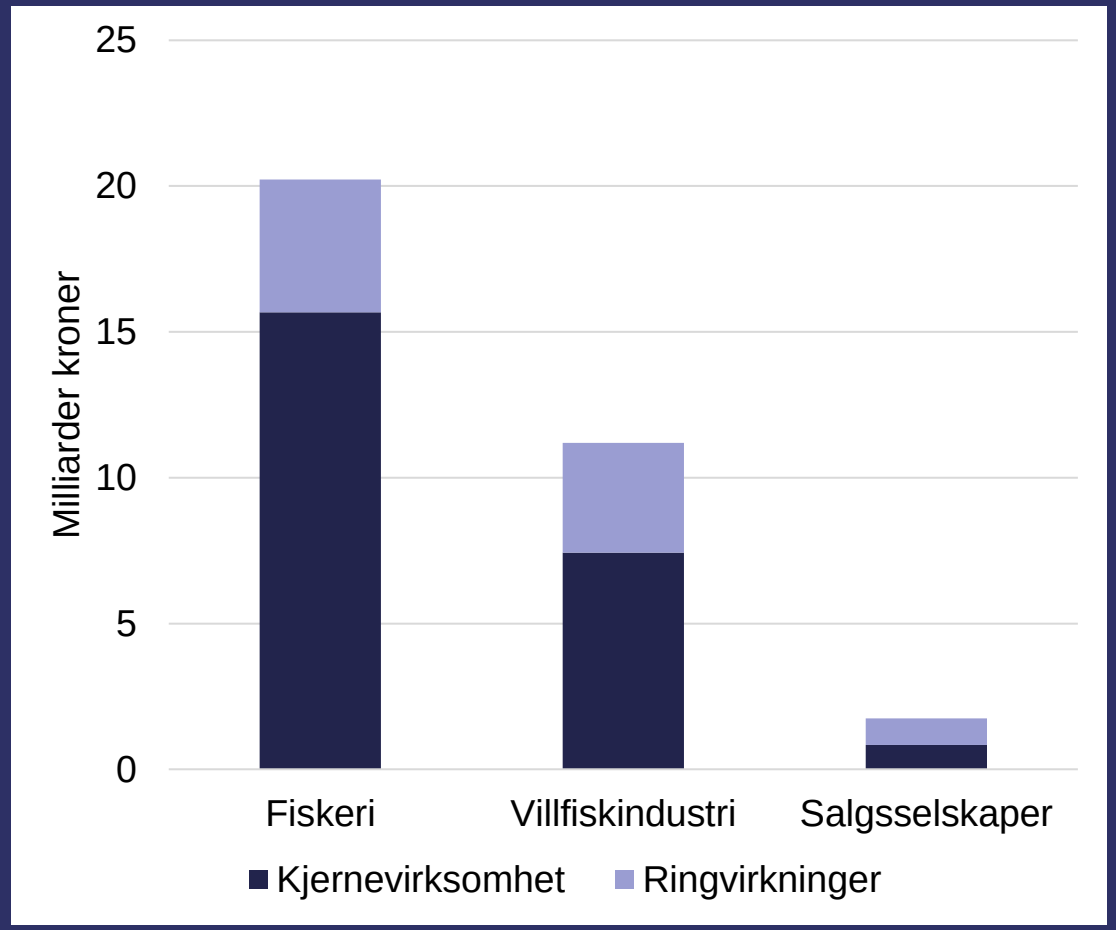

Sysselsetting – vel 33.000

Verdiskaping – vel 33 mrd.

Sysselsetting i (hele) sjømatnæringen

86.000 sysselsatte

Ringvirkninger omtrent like store som kjernevirksomhet

Sysselsetting størst i de nordnorske fylkene

90 % i de fem største fylkene

Ringvirkninger i hele landet

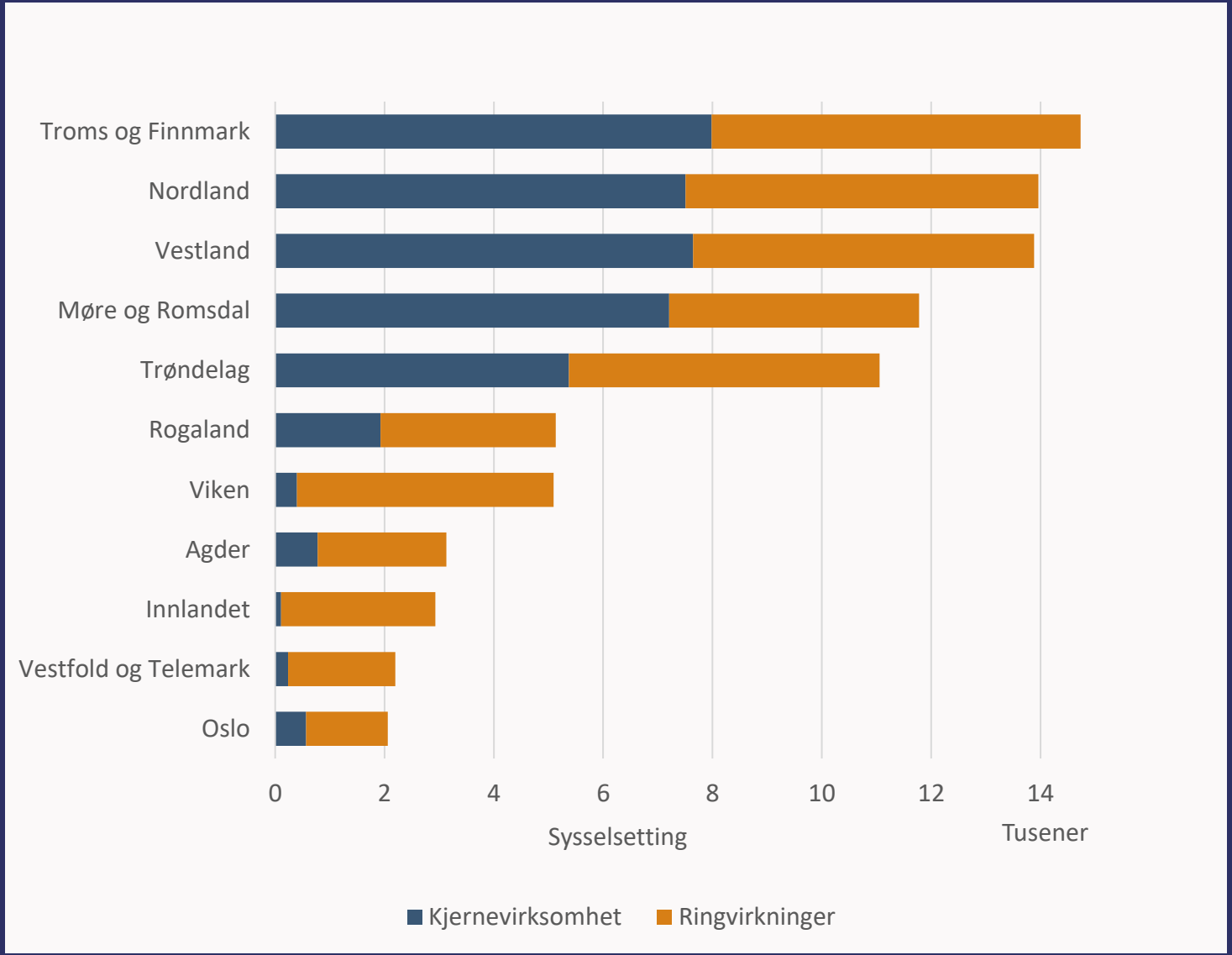

Sysselsetting i fiskeindustrien (inklusive ringvirkninger)

Ringvirkningene i størst grad hvor industrien er

Men også mye i byene

For seks fylker er ringvirkningene større enn kjernevirksomheten

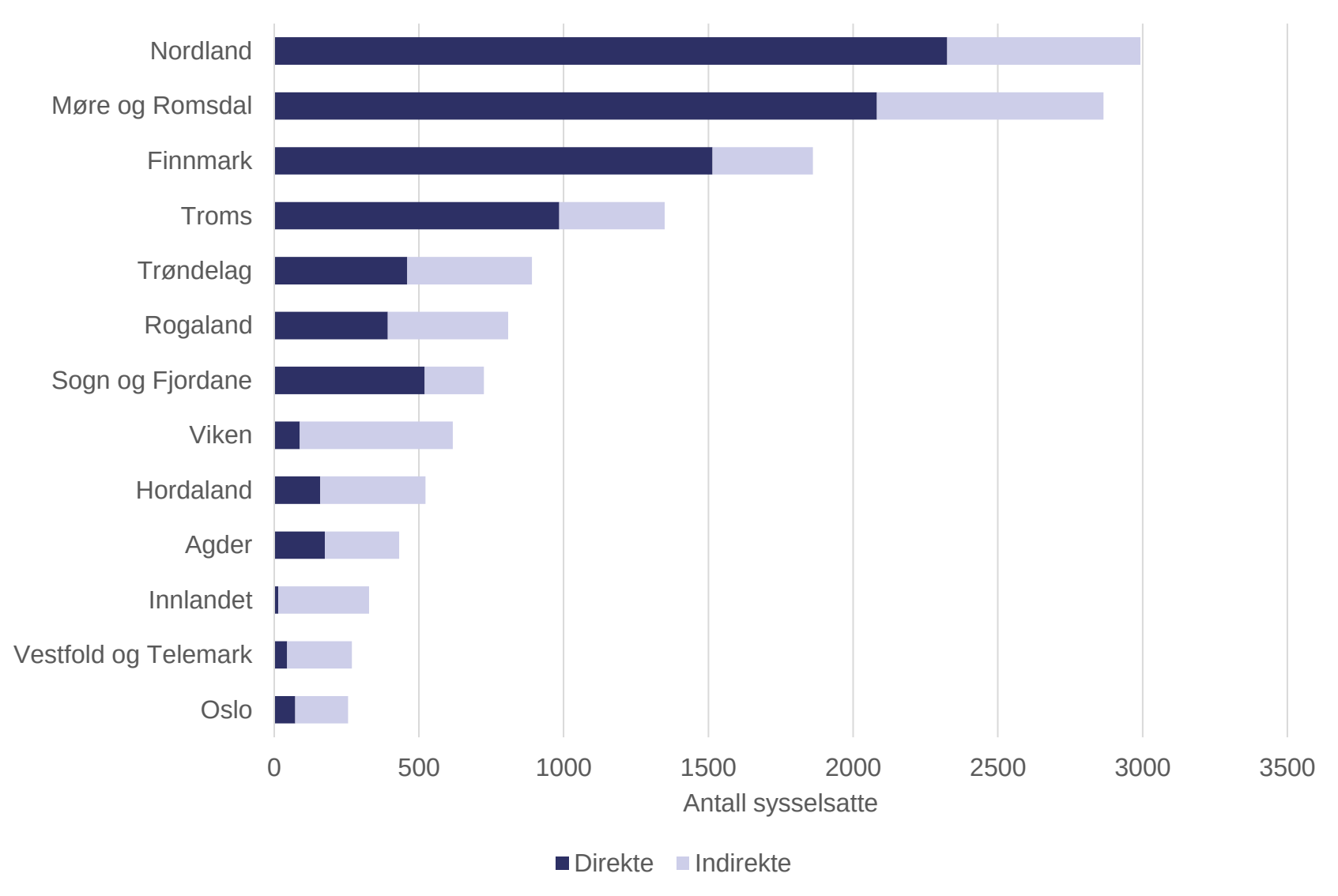

Verdiskaping i fiskeindustrien
(uten ringvirkninger)

Verdiskaping i villfiskindustrien på 6,8 milliarder

2,3 av dem i Møre og Romsdal

Både mel/olje og pelagisk konsum viktig

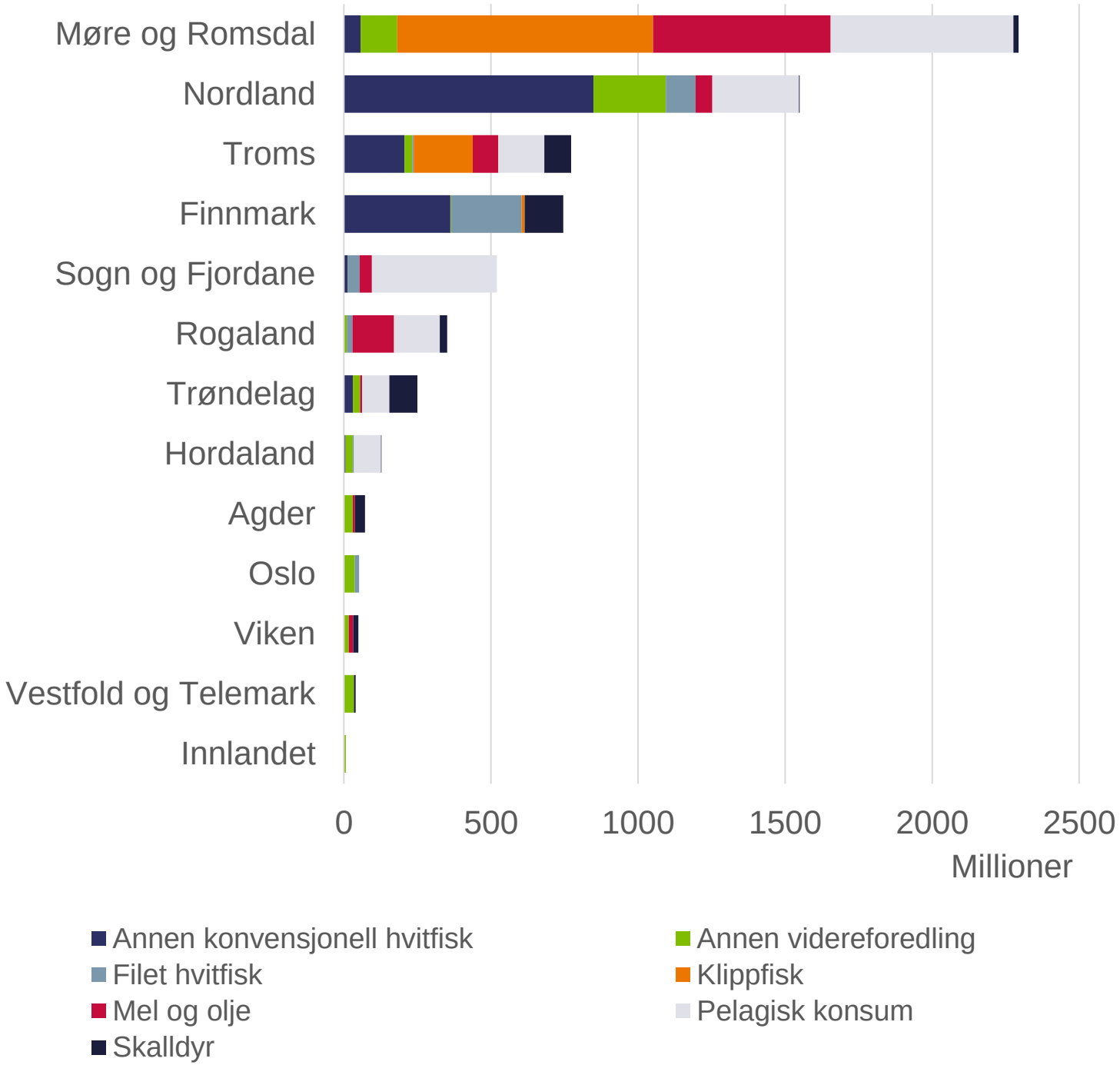

Verdiskaping per sysselsatt

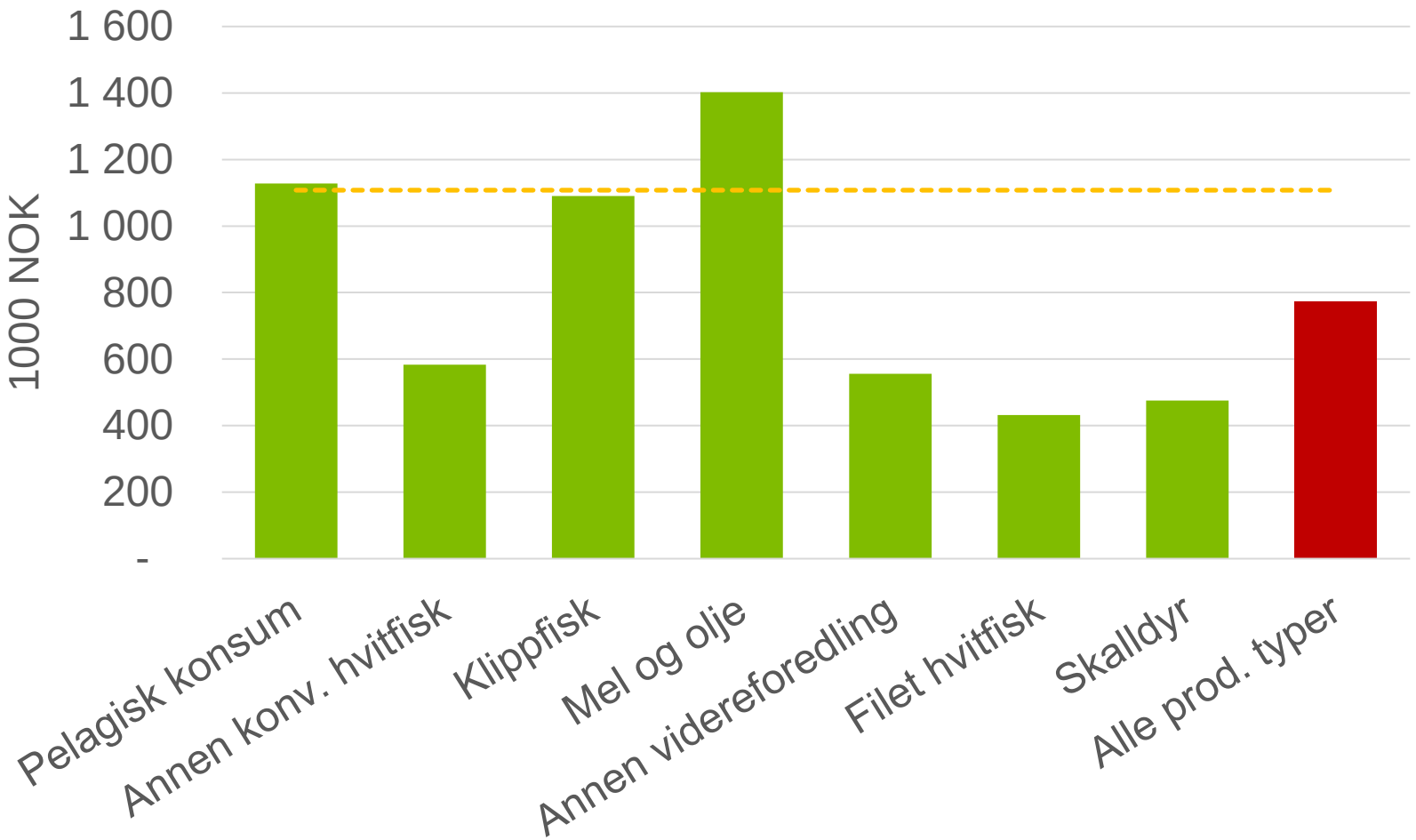

Figur 50 Verdiskaping per sysselsatt fordelt på bransjer/produksjonstyper. Den stiplede linjen viser tilsvarende for fastlands-Norge (Kilde: Nofima og SSB (tabell 09170 og 09174))

Pelagisk fisk landet i Norge (mengde)

- Økende kvantum av sild
- Makrell på høye nivåer
- Mindre industrifisk

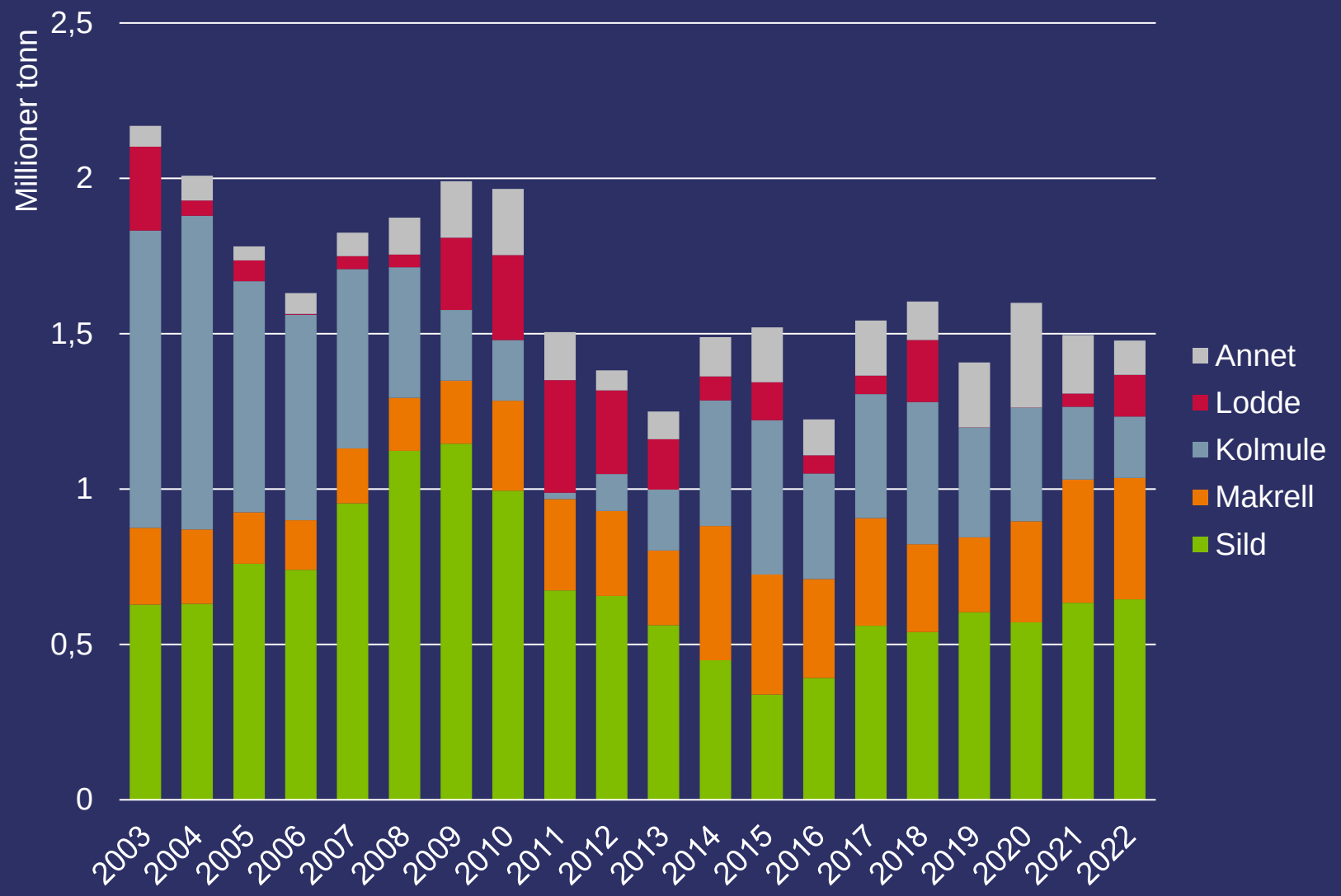

Verdi av pelagisk fisk landet i Norge (faste priser)

- God økning siste 10 år
- Nesten dobbelt så høy verdi i 2022 som i 2003
- Like høy verdi i 2011
- Makrell øker mest

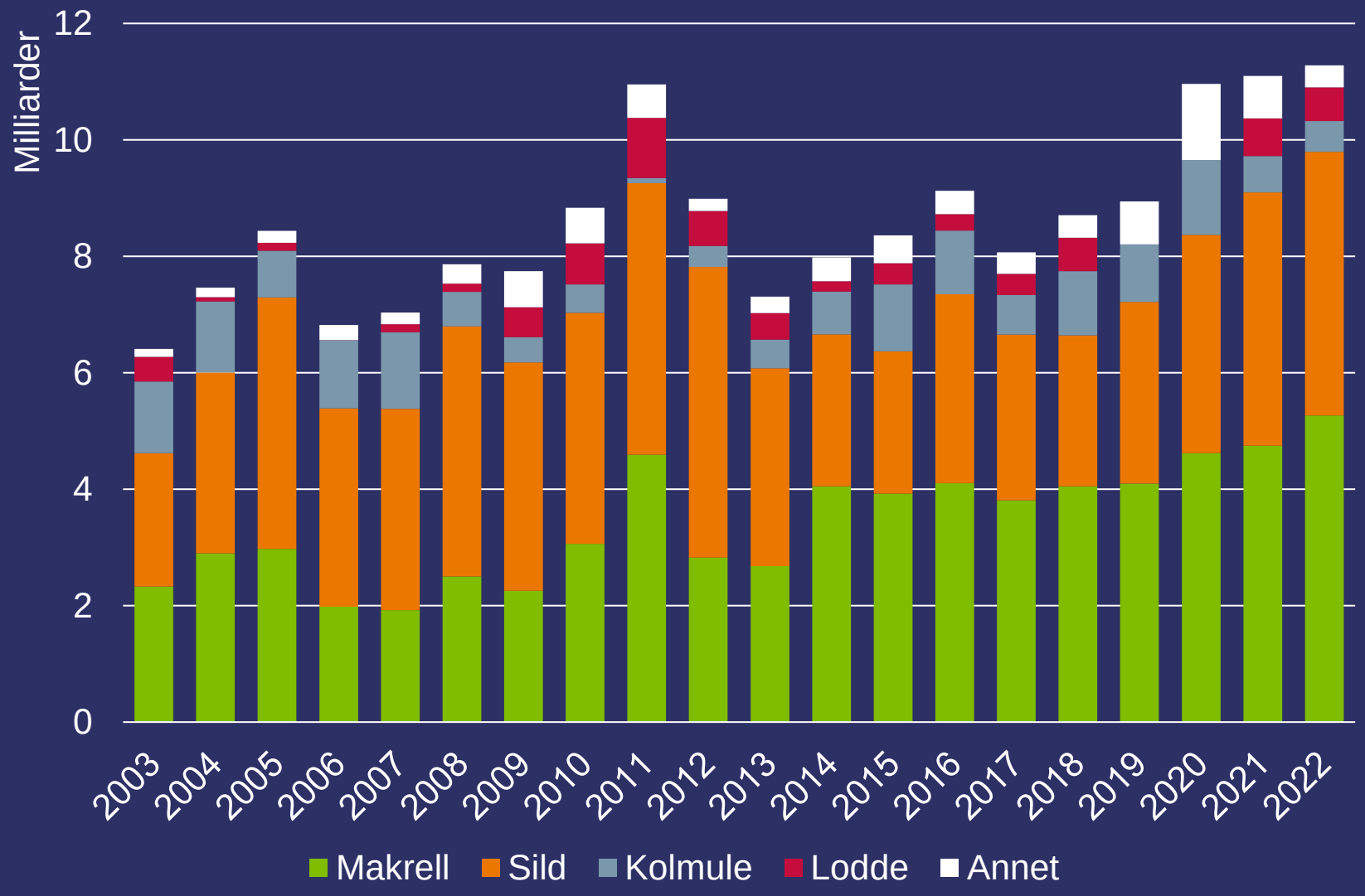

Verdiskaping flåte

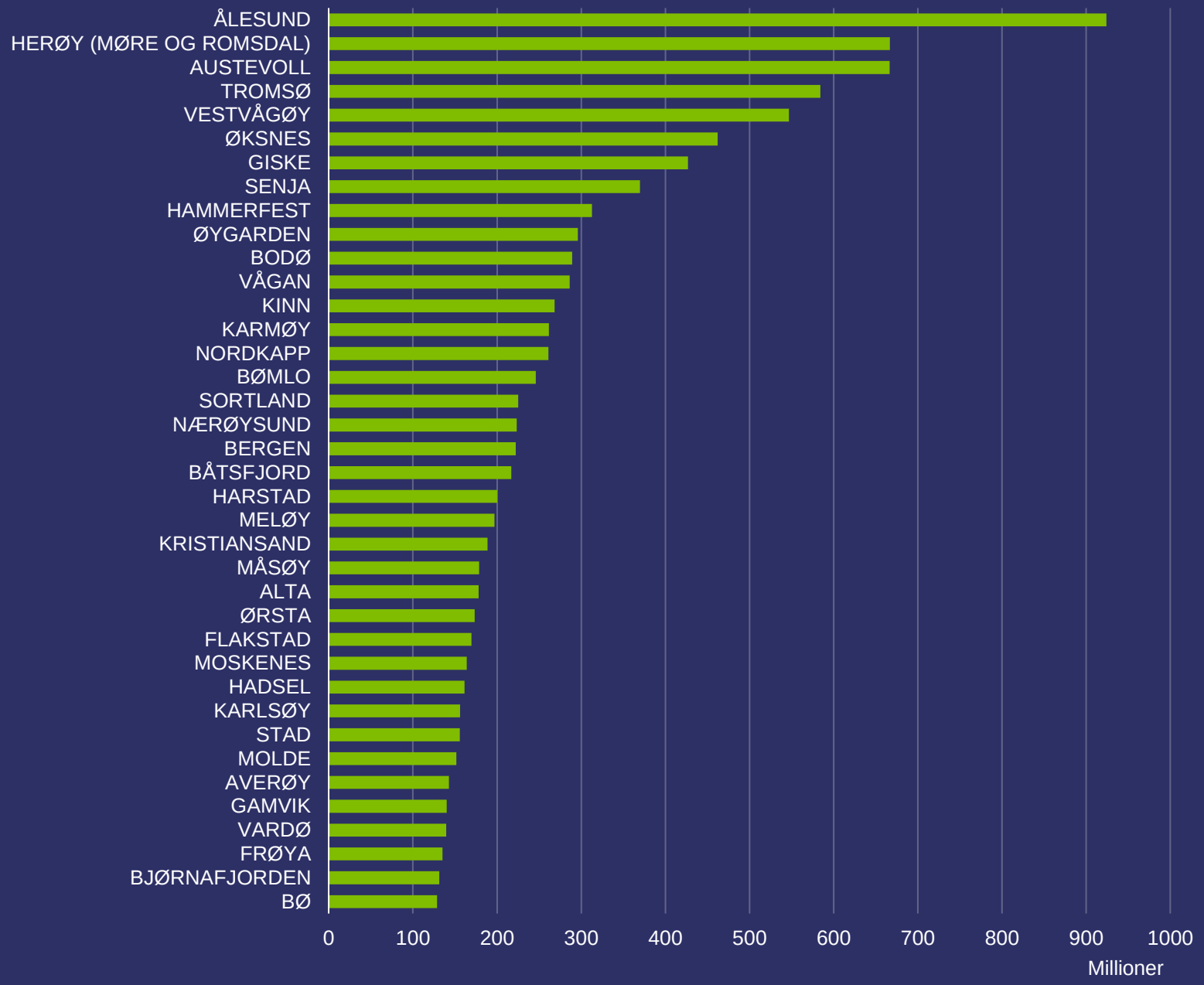

Pelagisk flåte
Verdiskaping

- Fartøy med mer enn 60 % pelagisk

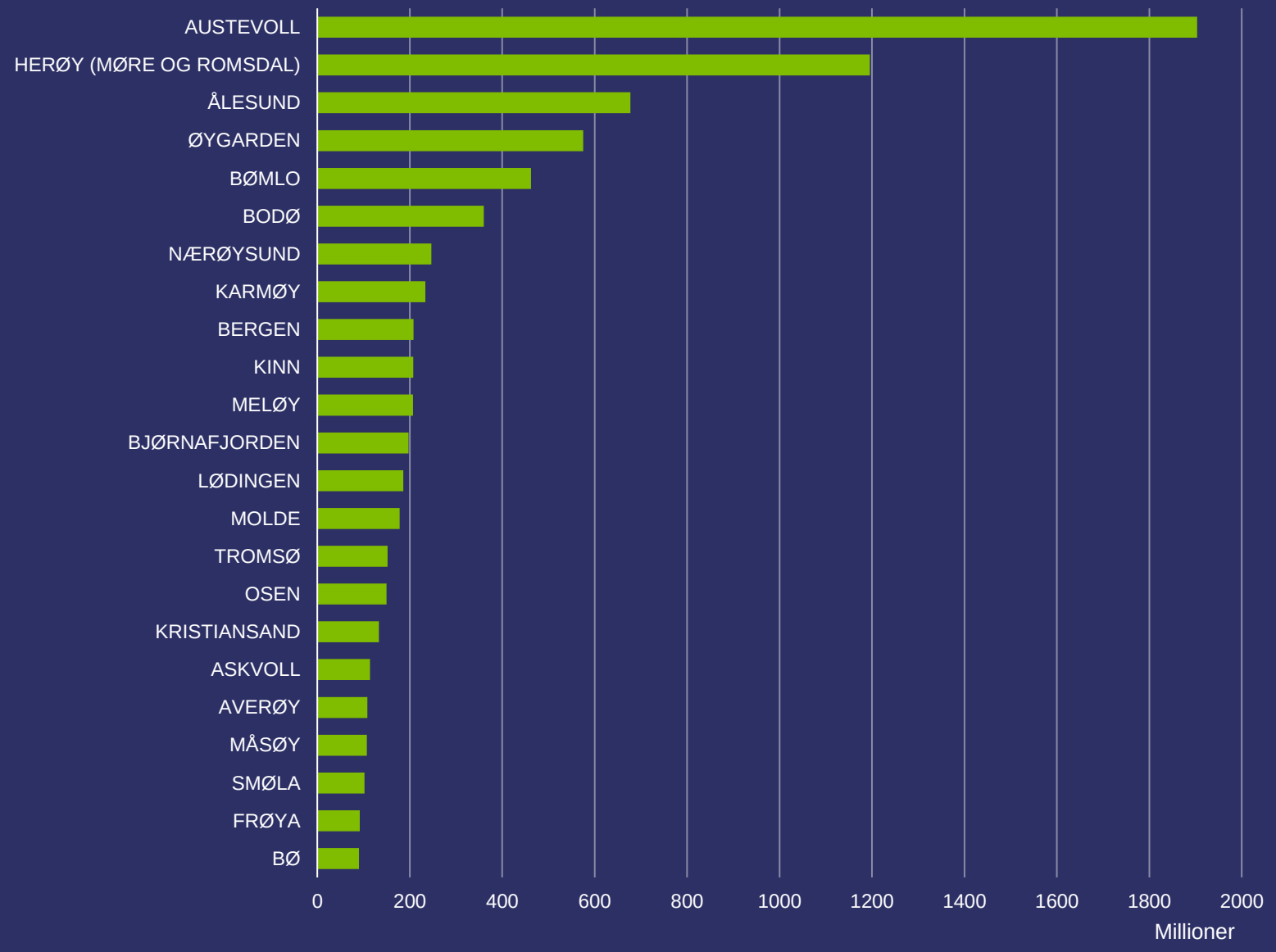

Mel og olje

- Nesten 1100 sysselsatte
- Mer spesialiserte oljer/ingredienser
- Råstoff fra både pelagisk og laks

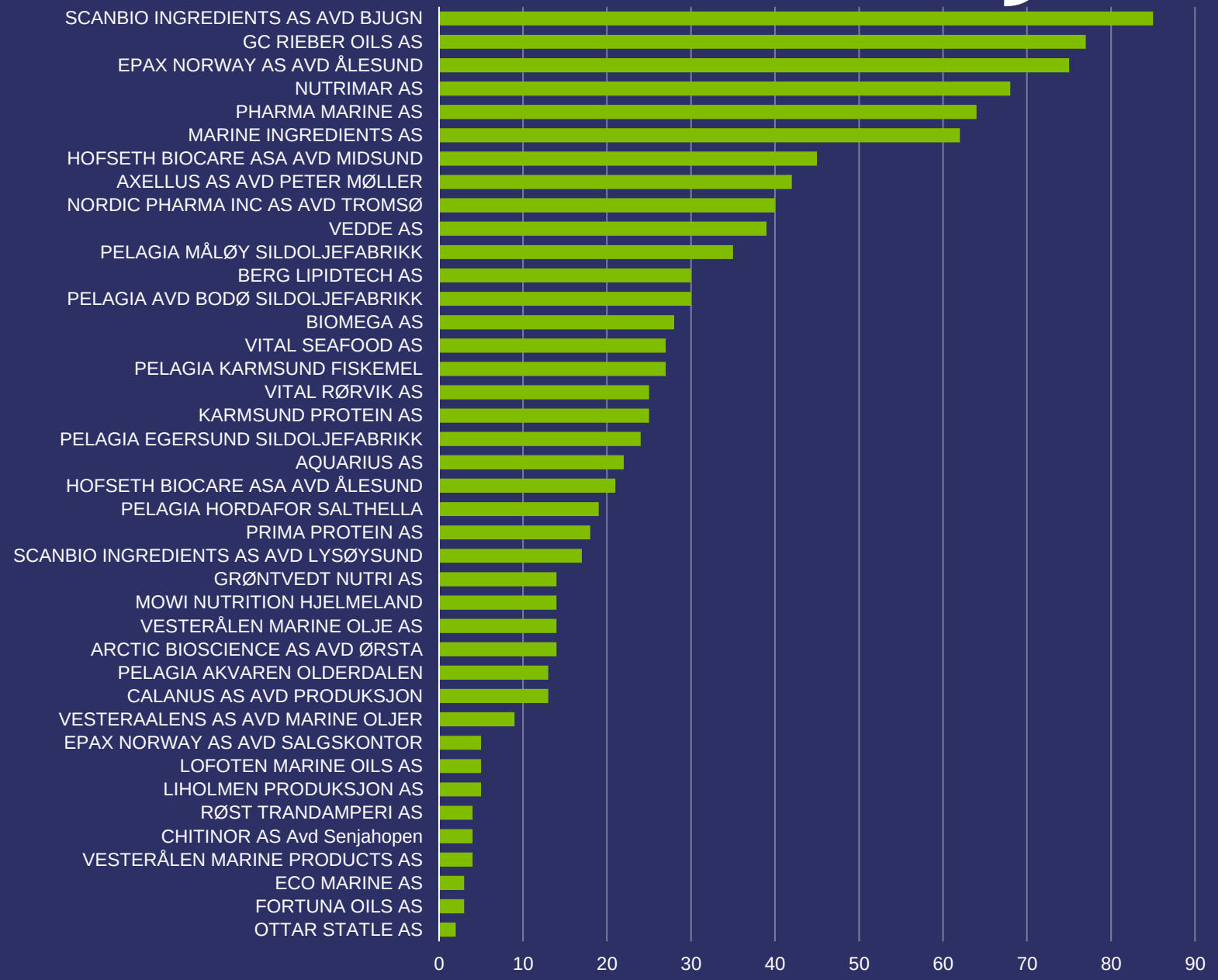

Pelagisk konsumindustri

- Over 1700 sysselsatte
- Pelagia rundt 40 %

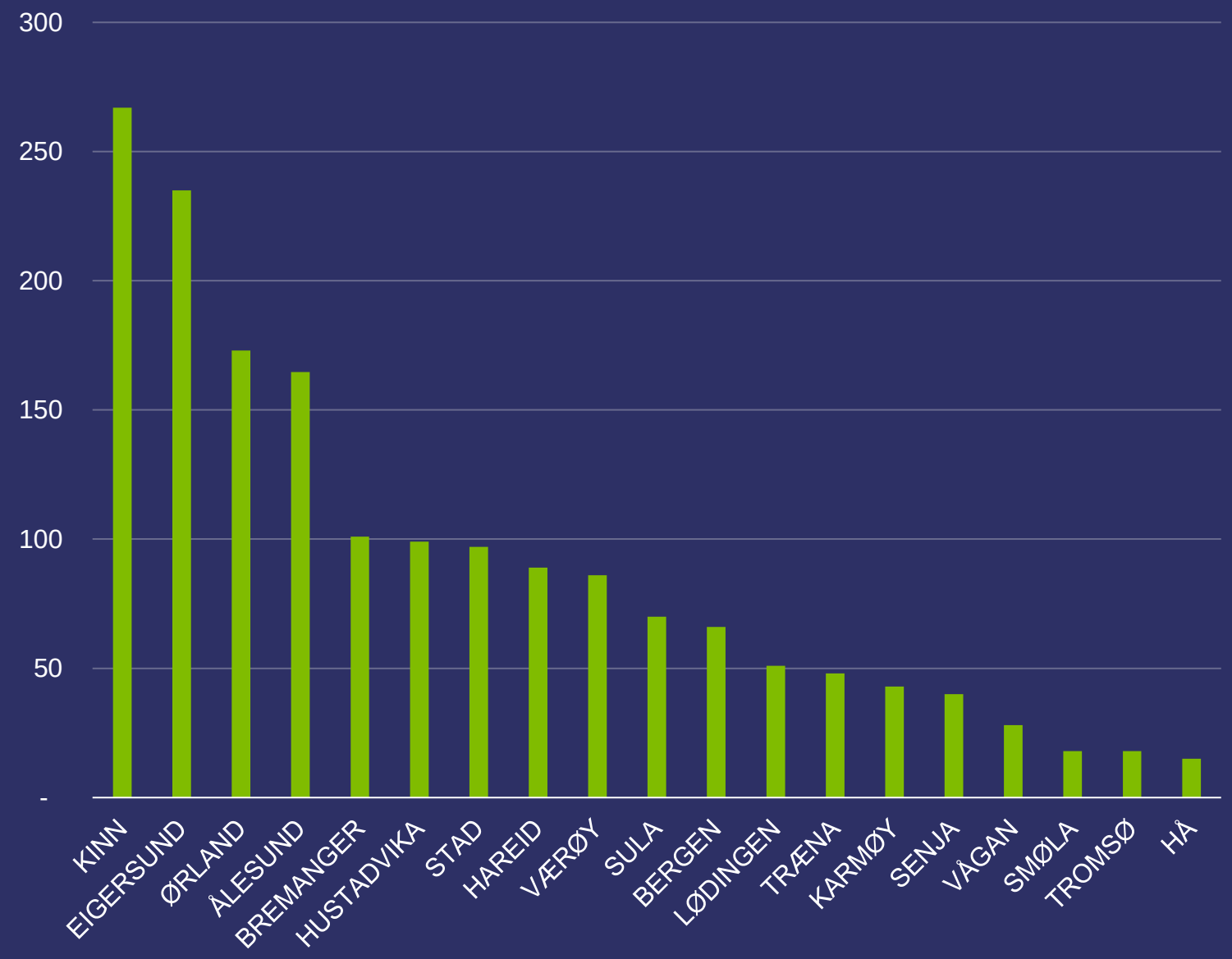

2021-2023: tre spesielle sesonger

MakrellReg: FHF-prosjekt som avsluttes i vår

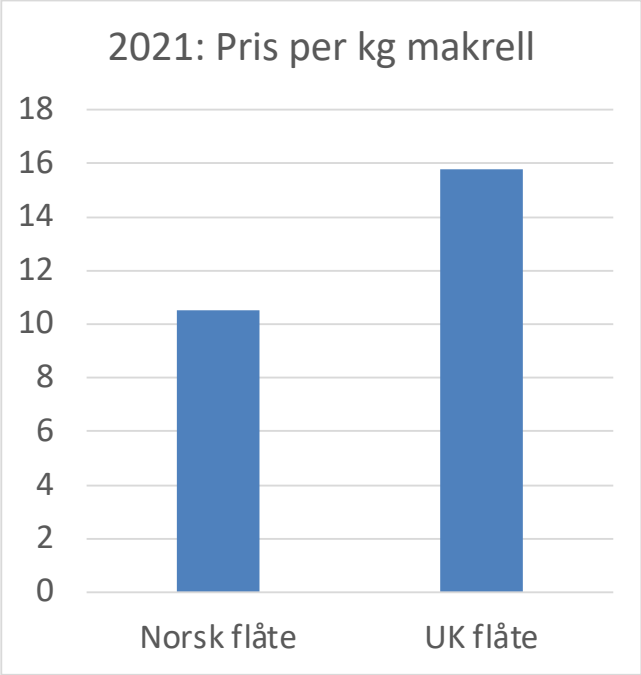

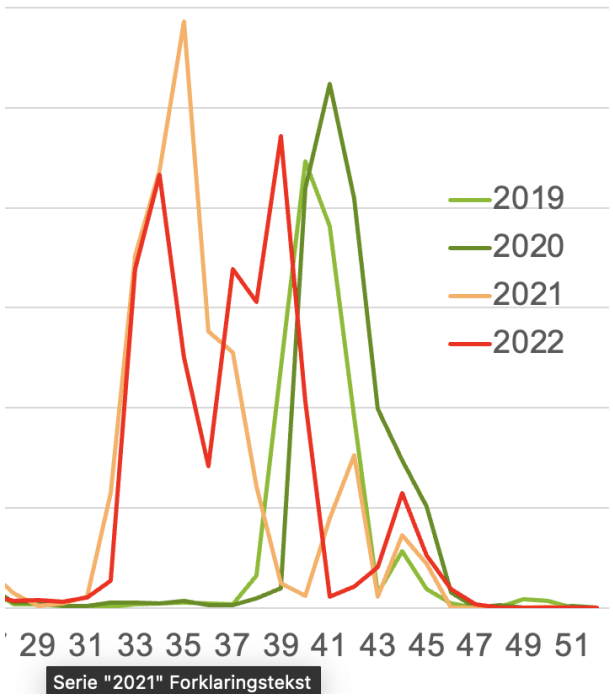

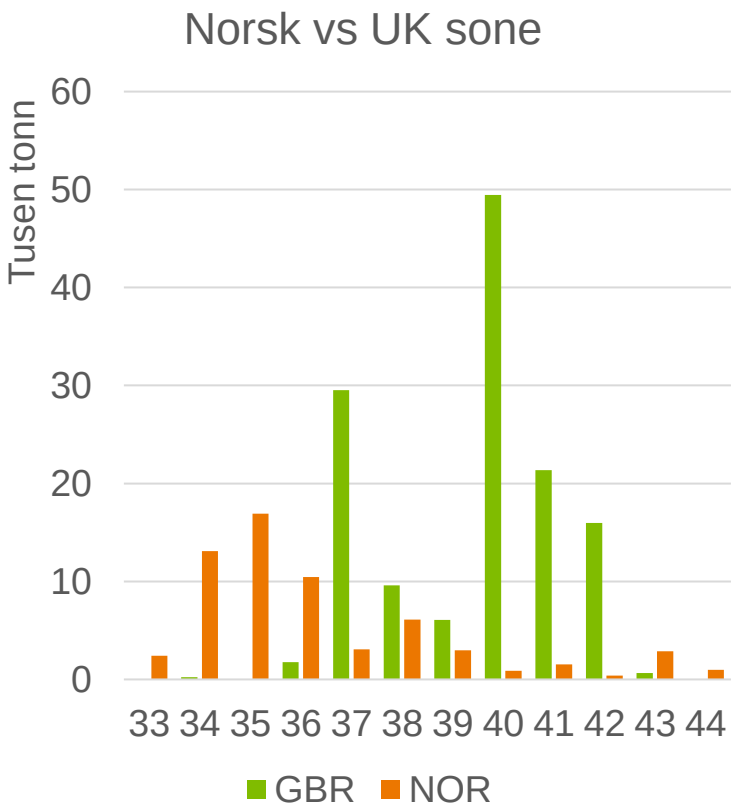

Lønnsomhet i flåten

- Stigende driftsmargin over tid
- Men økt kapitalbinding gir lavere avkastning på totalkapital
- Hva skjer fremover?

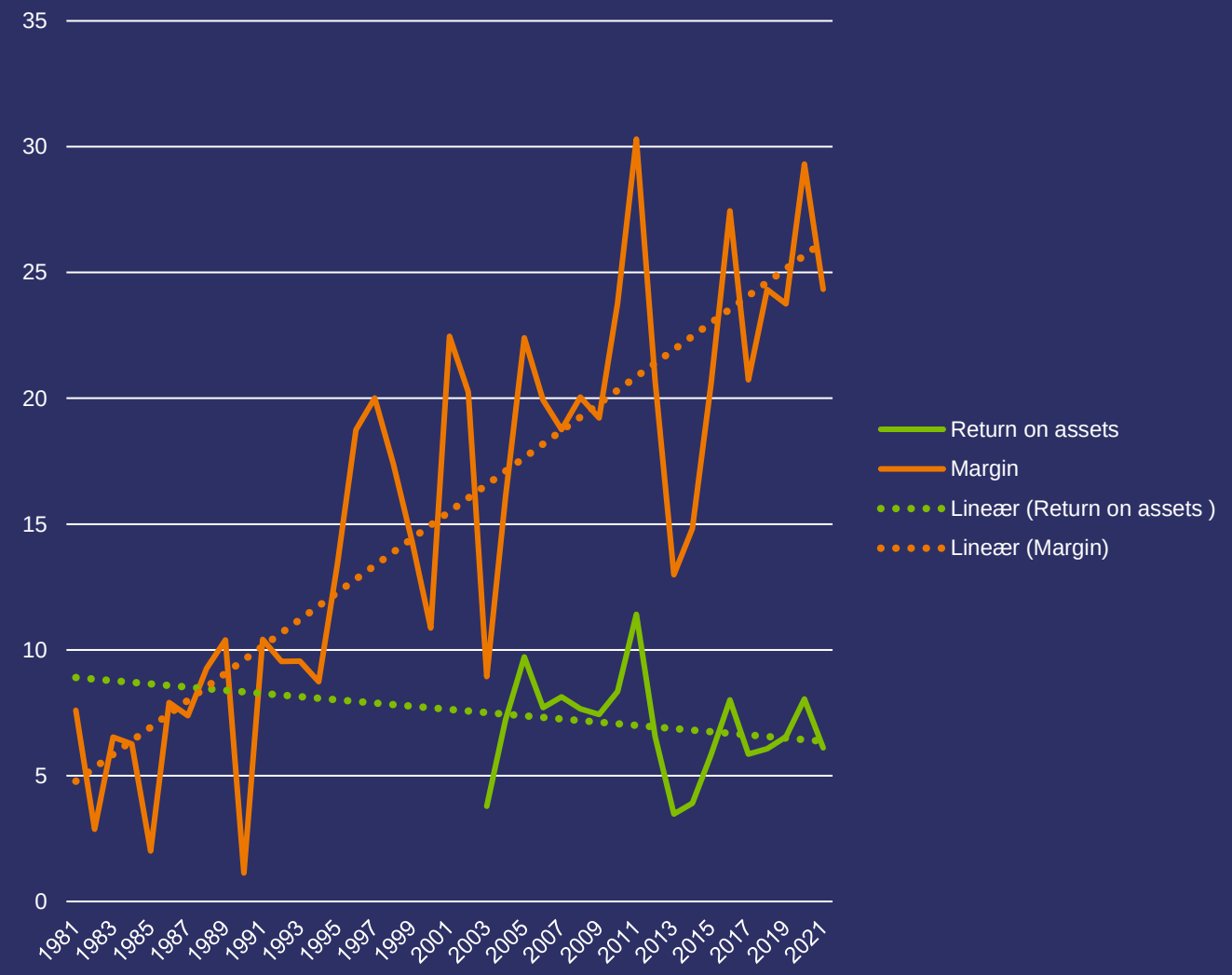

Pelagiske fiskerier, F.dir.

Pris- (verdi-) utvikling for makrell

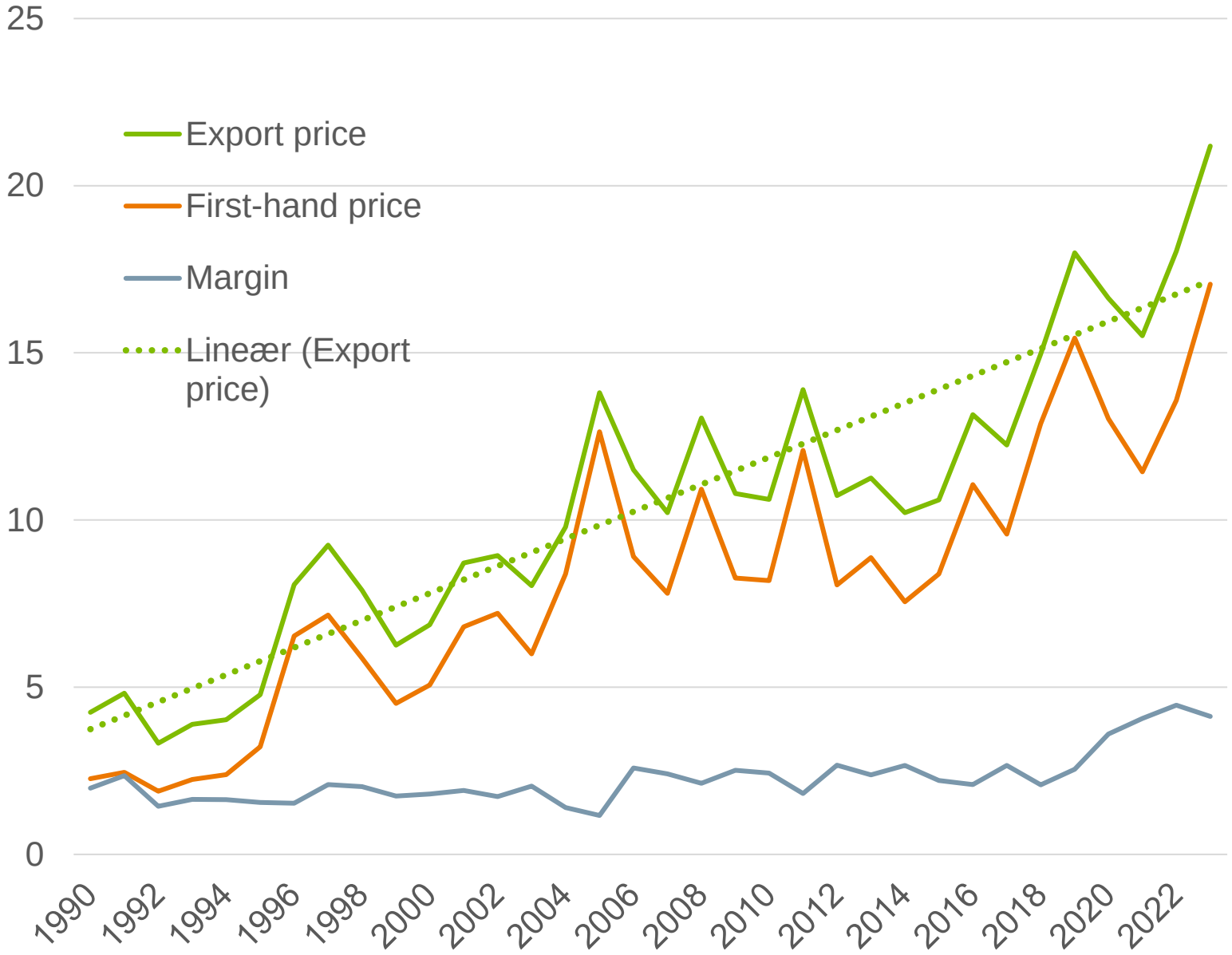

Hva om vi korrigerer for inflasjon?

Faste priser

Mesteparten av verdiøkning kom på 90-tallet

Stabile verdier siste 20 år

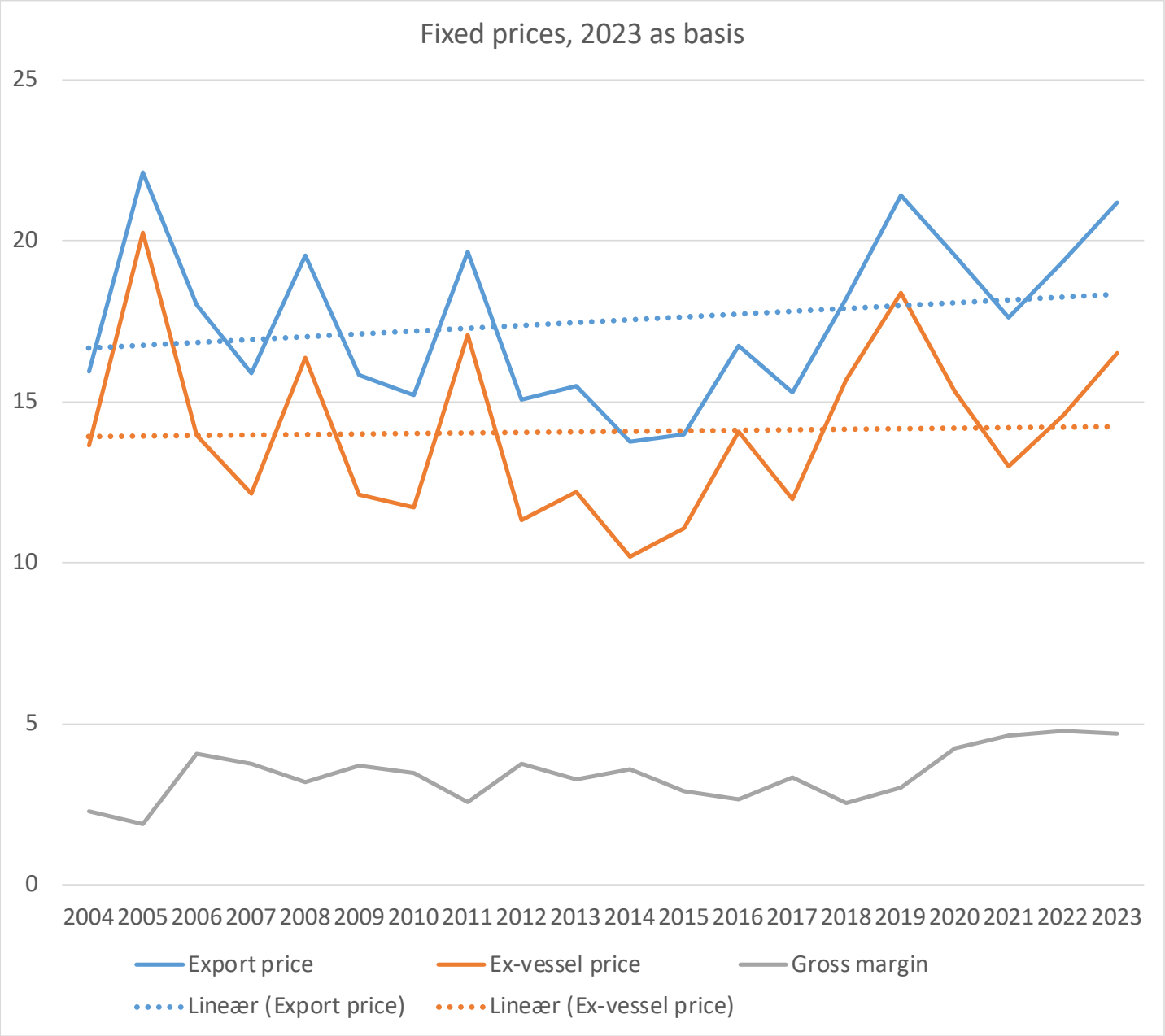

Ta-heim-beskjedar

Det blir færre fiskere over tid

Lønnsom flåte

Fortsatt god sysselsetting i pelagisk konsumindustri

Flere i mel og olje

Bedre lønnsomhet i industrien

(både konsum og mel&olje)

Både industri og flåte: kommer relativt godt ut av tre spesielle år

Økt verdi av makrell? Foredling kan øke?

Nofima

Takk for oppmerksomheten!

/Nofima

@nofima

/company/nofima/

/nofima

#nofima

Audun Iversen
Forsker

Audun.iversen@nofima.no

/company/nofima/

Takk til FHF og Sjømat Norge for finansiering